

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 5 februari 1941 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna berättelse angående ämbetets förvaltning under år 1940.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diarium, vilka år 1940 förts i nämnda expedition, dels protokoll, fört vid justitieombudsmannens ämbetsresor under året, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte hava på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen meddelas till en början, att justitieombudsmannen Nils Ljunggren dels med stöd av 25 § i den för justitieombudsmannen gällande instruktionen begagnat sig av semester under tiderna den 18 juli—den 17 augusti och den 8—den 21 oktober 1940 och dels på grund av sjukdom åtnjutit ledighet från ämbetets utövande under tiden den 16 september—den 5 oktober 1940, samt att under nämnda tider justitieombudsmannens av riksdagen utsedde suppleant och efterträdare härads hövdingen i Medelpads östra domsaga, f. d. revisionssekreteraren Folke Rudewall förestått ämbetet.

Ämbetsberättelsen upptager härefter redogörelse för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anställda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade, ävensom för ett ärende som föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning mot tjänsteman.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa ärenden, som ej föranlett åtal eller åtgärd för disciplinär bestraffning, samt meddelar därvid, att han, i likhet med vad tidigare skett, under denna

avdelning intagit redogörelse för allenast ett mindre antal under år 1940 behandlade ävenden.

I berättelsen äro därefter intagna av justitieombudsmannen nedannämnda dagar under år 1940 till Konungen avlätna framställningar, nämligen

den 15 juli angående tolkningen av bestämmelsen om jaktvårdsavgift för jakt inom högst tre till varandra gränsande kommuner;

den 17 juli angående rätt för gäldenär att fullgöra betalning genom penningars nedsättande i allmänt förvar, då ovisshet råder om vem av två eller flera som äger att, med den eller de övrigas uteslutande, företräda borgenären;

den 27 december angående innehållet av domstols eller domares bevis om utslag rörande häktad;

den 27 december angående upprättande av ett centralt register över avhandlingar rörande lösöreköp; samt

den 31 december angående utsträckt tillämpningsområde för stadgandet i 20 § lagen den 9 april 1937 om verkställighet av bötesstraff.

Därjämte redogöres under sistnämnda avdelning för ett av justitieombudsmannen den 7 september 1940 till Konungen avgivet utlåtande angående av fångvårdsstyrelsen väckt fråga om begränsning av fångförteckningarna och den föreskrivna granskningen av dessa.

Justitieombudsmannen Ljunggren har under år 1940 inspekterat domstolar och andra myndigheter inom Gävleborgs län. Tjänstförrättande justitieombudsmannen Rudewall har företagit inspektionsresa inom Värmlands län.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit hänvisas i ämbetsberättelsen till det därunder förda protokollet.

Över de under år 1940 handlagda klagomål och anställda åtal m. m. lämnas i berättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes under år 1940 diarieförda ärenden — däri inbegripna 24 av tryckfrihetskommittén handlagda ärenden — har uppgått till 778.

Vid 1940 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes 41

Under år 1940 hava anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:
genom inkomna klagomål — däribland icke inberäknat ett antal anonyma skrifter, vilka icke diarieförts — ett antal av 333
samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångförteckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av . . 258

Summa balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän 632

Av berörda 632 ärenden hava under år 1940:

1) såsom återkallade avskrivits	3
2) till annan myndighet överlämnats	4
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	166
4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	160
5) utan åtgärd avskrivits	133
6) till åtal hänvisats	14
7) föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning	1
8) föranlett annan åtgärd än enligt 6 och 7	102
9) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	2

och äro vid 1940 års slut:

10) i avbidan på infordrad förklaring, påminnellers avgivande eller annan utredning vilande	32
11) i avbidan på domstols eller myndighets beslut vilande	5
12) på prövning beroende	10
	Summa 632

Under år 1940 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 15 ärenden beslutits anställande av åtal eller vidtagande av åtgärd för disciplinär bestraffning, nämligen

på grund av förd klagan i	2
av annan anledning i	13
	Summa 15

För nedan angivna fel eller försummelser i tjänsten har förordnats om åtal mot:

1) borgmästare och rådman för felaktigt ådömande av särskilda straff i stället för gemensamt straff (sid. 9 o. f.);

2) t. f. assessor vid rådhusrätt för dröjsmål med expediering av rättens beslut om inhämtande av yttrande från interneringsnämnden;

3) konkursdomare för försummelse att verksamt ingripa mot förvaltare, som gjort sig skyldig till dröjsmål med avslutande av konkurser (sid. 30 o. f.);

4) rättens ombudsman i konkurs för dröjsmål med dennas avslutande (sid. 41 o. f.);

5) rättens ombudsman i konkurser för försummelse att verksamt ingripa mot förvaltare i anledning av dels dröjsmål med slutförandet av konkurs och dels underlåtenhet att i den omfattning som vederbort hålla konkursbos medel insatta i bank (sid. 61 o. f.);

6) rättens ombudsman i konkurser för försummelse att införskaffa och till konkursdomaren överlämna förvaltarberättelser m. m. (sid. 44 o. f.);

7) rättens ombudsman i konkurs för försummelse att ingripa mot förvaltare, som underlåtit avgiva kvartalsräkningar och i den omfattning som vederbort insätta konkursboets medel i bank för boets räkning (sid. 54 o. f.);

8) rättens ombudsman i konkurs för försummelse att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning (sid. 58 o. f.);

9) t. f. konkursdomare för bristande tillsyn över rättens ombudsman i konkurser;

10) rättens ombudsman i konkurser för försummelse att införskaffa och till konkursdomaren överlämna förvaltarberättelser samt för dröjsmål med överlämnande av förslag till slututdelning m. m. (sid. 84 o. f.);

11) rättens ombudsman i konkurser för försummelse att verksamt ingripa mot förvaltare, som i stor utsträckning underlåtit att hava konkursbos medel insätta i bank för boets räkning, m. m. (sid. 67 o. f.);

12) rättens ombudsman i konkurser för bristande tillsyn över konkursbos medelsförvaltning samt underlåtenhet att avgiva utlåtande över förvaltares slutredovisning m. m. (sid. 77 o. f.);

13) rättens ombudsman i konkurser för dels försummelse att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning och dels för tidigt uppbärande av arvode (sid. 72 o. f.); och

14) rättens ombudsman i konkurser för dels försummelse att öva tillsyn över konkursbos medelsförvaltning och dels för tidigt uppbärande av arvode (sid. 92 o. f.).

Därjämte har åtgärd för disciplinär bestraffning för tjänstefel vidtagits mot:

15) polisöverkonstapel för anlåtande av underordnade polismän såsom borgensmän m. m. (sid. 97 o. f.).»

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste lagtima riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 19 regeringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

Vid berättelsen äro såsom bilagor fogade en tabell och fyra förteckningar. Tabellen avser de av 1940 års riksdagar avlätna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll. Förteckningarna upptaga *dels* de av 1940 års riksdagar till Konungen avlätna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under år 1940 vidtagits i anledning av samma skrivelser, *dels* sådana i sistberörda förteckning angivna ärenden, som vid utgången av år 1940 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, *dels* ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1940 men vid samma års början varit i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling dessa ärenden undergått under år 1940, *dels ock* ärenden, som

hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1940 och vari under år 1940 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen anmäler.

Stockholm den 4 februari 1941.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter, Gärde, Wagnsson, Karl Emil Johanson, Branting, Ewerlöf, Brandt* och *Verner Andersson*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist* i Halmstad, *Hedlund* i Östersund, *Berg* och *Larsson* i Hede, fru *Ruth Gustafson* samt herrar *Sundström* i Vikmanshyttan, *Birke* och *Gustafsson* i Lekåsa.
